

Sevgili Anne, Baba...

- Çocuğunuzun dikkat süresi kısa ve dağınıksa,
- Öğrendiklerini geç öğrenip çabuk unutuyorsa,
- Yaşıtlarına göre daha geç konuşmaya başladıysa,
- Okul başarısı düşükse,
- Yaşamında sorumluluk almaktan kaçıyor,
- Yaşıtlarıyla arkadaşlık kurmakta ve oyun oynamakta zorlanıp kendisinden yaşça küçük olanlarla ilişki kuruyorsa,
- Yürümeye geç başladıysa,
- Dengede durmakta zorlanıyorsa, el becerileri zayıfsa,
- Kendisine güveni yetersiz ve çevresindekilerden sürekli yardım almayı istiyorsa,
- İletişim kurarken kendini ifade edemediği durumlarda kırma, dökme, bağırma ve saldırgan davranışlar gösteriyorsa,

Özetle; çocuğun yaşından beklenen davranışları ve içinde bulunduğu toplumun bireylerinden beklediği sosyal davranışları (iletişim, özbakım, ev yaşamı, sosyal beceriler, toplumsal yararlılık, kendini yönetme, sağlık ve güvenlik, akademik işlevler, boş zamanları değerlendirme, iş yaşamı becerileri gibi) gösterememe ve/veya yetersiz gösterme durumudur.

Çocuğunuzun zihinsel gelişiminde bir farklılık olabilir.

Nereye başvurabilirsiniz?

Okula gidiyorsa:	Okula Gitmiyorsa:
1-Sınıf öğretmeni 2-En yakın hastane 3-Okul rehberlik servisi 4-Bağlı bulunduğunuz bölgedeki Rehberlik ve Araştırma Merkezi	1-En yakın hastane 2-Bağlı bulunduğunuz bölgedeki Rehberlik ve Araştırma Merkezi

ZİHİNSEL ENGELLİLERİN ÖZELLİKLERİ

Zihinsel Gelişim Özellikleri

- Akademik kavramları geç ve güç öğrenirler.
- Dikkat süreleri kısadır ve dikkatleri dağınıktır.
- İlgileri kısa sürelidir.
- Öğrendiklerini çabuk unuturlar, bilgiyi uzun süreli belleğe yerleştirmekte zorlanırlar.
- Soyut terim, tanım, kavramları geç ve güç öğrenirler.
- Zaman kavramı geç ve güç gelişir.
- Konuşmaya geç başlarlar.
- Genelleme yapamazlar.
- Kazandıkları bilgileri transfer etmekte güçlük çekerler.
- Yeni durumlara uymada güçlük çekerler.
- Kolayca yorulurlar.
- Yakın zamanlı şeylere ilgi duyarlar, uzak gelecekle ilgilenmezler.
- Algıları, kavramaları ve tepkileri basittir.
- Duygu ve düşüncelerini açık ve bağımsız olarak ifade edemezler.

Sosyal Özellikleri

- Kendilerinden yaşça küçük olanlarla ilişki kurarlar.
- Kolay dostluk kuramazlar.
- Bir amaca ulaşmak için kuvvetli his duymazlar.
- Sosyal ilişkilerinde daima başkalarına tabii olmak eğilimindedirler.
- Oyun ve toplum kurallarına uymada güçlük çekerler.
- Genellikle fiziki görünüşlerinde, giyimlerinde farklılık gösterirler.
- Nezaket ve görgü kurallarına uymada güçlük çekerler.
- Sosyal faaliyetlere ilgileri azdır.
- Sosyal ilişkilerinde kendilerini gruba kabul ettirecek ilgileri azdır.

Fiziksel ve Motor Gelişim Özellikleri

- Fiziksel büyüme ve gelişme yaşlarının gerisindedir.
- Yetersiz el-göz koordinasyonu görülür.
- Dengede durmakta problem yaşarlar.

- Hastalıklara karşı dirençsizdirler. Kendilerini korumayı normal çocuklar gibi bilemezler.
- Kaslarda zayıflık, eklemlerde gevşeklik görülür.
- Diş çürümeleri görülür.
- Akranlarından daha zayıf ve kuvvetsizdirler.

Kişilik Özellikleri

- Kendilerine güvenmezler, başkalarına dayanmayı tercih ederler.
- Ufak tefek engeller karşısında çözüm yolları aramazlar, çabuk yırlarlar.
- Geç ve güç dostluk kurarlar ve kurdukları dostluklar kısa sürelidir.
- Bir işi sonuna kadar götürmekte zorlanırlar, cesaretleri kolayca kırılır.
- Sorumluluk almaktan kaçınırlar.
- Birlikte buldukları kimsenin duygu ve düşüncelerine ilgi ve saygı duymazlar.
- Kendi kendilerine bir işe başlama arzusu göstermezler.
- Duygu ve düşüncelerini ifade etmede bir çok duygusal bozukluklar gösterirler (kırmak, dökmek, bağırma, kendine ve başkalarına saldıran davranmak vb).

İş ve Çalışma Özellikleri

- Zihin engelli çocuklar da yaşlıları gibi bir iş sahibi olmak isterler.
- Zihin engelli çocuklar da pek çok iş yapabilir ve meslek sahibi olabilirler.
- Monoton işleri yapmaktan hoşlanırlar.
- İşlerine bağlıdırlar, işe zamanında gelir zamanında giderler.
- Meslekleri alanında verilen eğitimle iyi iş ve çalışma alışkanlıkları kazanabilirler.
- İşverenin isteklerine uygun davranışlar gösterirler, onları memnun etmek için çaba gösterirler.
- Başarılarından dolayı gurur duyarlar, daha başarılı olmak için çaba sarf ederler.
- Bedenen bir şeyler yapmaktan, ortaya bir ürün çıkarmaktan çok hoşlanırlar.
- Çok yavaş düşünür ve kavrarlar.
- İşe alışmaları zaman alır ve sabır ister.
- Başarısızlıkları karşısında kendilerine güvenleri kolayca kırılabilir.

ÇOCUĞUNUZ ZİHİNSEL ENGELLİ, NASIL DAVRANMALISINIZ?

UNUTMAYIN! Engelli çocuğun en çok birlikte olduğu kişiler ebeveynleridir. Bu nedenle ebeveynler tarafından yapılanlar çocuğun gelişim kaydetmesi açısından önemli bir yere sahiptir.

Çocuğunuzu ENGELLİ diye etiketlendirmeyin.

Çocuğunuzdan utanmayın, toplumdaki uzaklaştırmayın. Ondaki bahsederken yapabildiklerini dile getirin.

Çocuğumuzun sosyal ortamlara girmesine ve arkadaş edinmesine fırsatlar verin.

Çocuğumuzun yapabileceklerini onun adına yapmayın ve çocuğunuzun yapamayacağı şeyleri ondan istemeyin.

Çocuğunuzun aşırı koruyup kollamayın, çocuğunuzun yapabileceği görevler verin.

Çocuklar görerek, işiterek öğrenmekten çok yaparak yaşayarak öğrenirler; o halde onlara öğrenmeleri için sürekli fırsatlar verin.

Her çocuk birbirinden farklıdır, lütfen onu olduğu gibi kabul edin; yapamadıklarından çok yapabildiklerine odaklanın.

Çocuğunuz ile ilgili yüksek beklenti içinde olmayın, var olan yeteneklerini en iyi şekilde kullanmasını sağlayın.

Çocuğunuzla gerekli sevgiyi gösterin, DEĞERLİ olduğunu hissettirin.

En küçük başarısını ödüllendirin, bu durum çocuğunuzun mutlu eder, öğrenme isteği ve başarısı artar.

Çocuğunuzla karşı sabırlı ve hoşgörülü olun.

Çocuğunuzun başka çocuklarla kıyaslamayın.

Çocuğunuzla karşı güven sarsıcı, eleştirici konuşmalardan kaçının.

ÇOCUĞUNUZLA EVDE YAPILABİLECEK BAZI ÇALIŞMALAR

Çocuğunuzda fiziksel engel de varsa;

- Ve ellerini kullanamıyorsa küçük plastik topu tutmasını sağlayabilir, topu sıkma çalışmaları yapabilirsiniz.
- Çok sevdiği ve korkmadığı bir evcil hayvan veya peluş oyuncaklar varsa parmaklarını açarak ona dokunmasını sağlayabilirsiniz.
- Merdivenleri önce çocuğunuzla birlikte inip sonra onun tutunarak inmesini sağlayabilirsiniz. Aynı süreci merdiven çıkma için de kullanabilirsiniz.

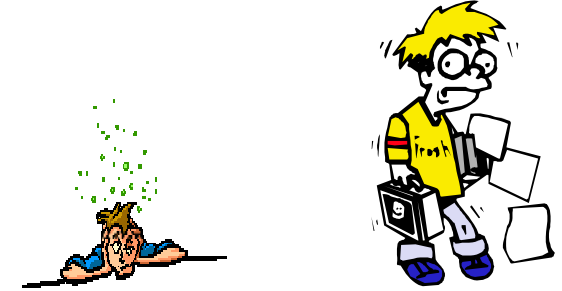
Eğer çocuğunuzda konuşma problemi de varsa;

- Ve problem ağız yapısından kaynaklanıyorsa şeker yalama çalışmaları yapabilirsiniz.
- Ağızının kenarlarına çikolata sürüp o çikolatayı yalmasını sağlayabilirsiniz. Bunun için çocuğunuza önce model olabilirsiniz.
- Aldığınız şeker veya dondurmaya yalayarak yemesini sağlayabilirsiniz.
- Bir bardağa su ve bulaşık deterjanı dökerek çalkalayın ve içine pipet koyarak üfleme çalışmaları yapabilirsiniz.
- Birlikte flüt çalabilirsiniz.
- Yaptığınız her etkinlik hakkında konuşarak etkinliğin dilini verebilirsiniz. Böylece çocuk olay ve nesnelere ilgili neden-sonuç ilişkisini kavramış olacaktır.
- Aile içinde yetişkinler birbirlerine isimleriyle seslendiğinde çocuk aile bireylerinin isimlerini öğrenmiş olacaktır. Zamanla o da aile bireylerinin isimlerini ifade edecektir.
- Onunla evcilik oynayarak günlük işler hakkında fikir edinmesini sağlayabilirsiniz.
- Kutunun içine koy, masanın üstüne otur, sandalyenin altından geç... vb. küçük oyunlarla kavram gelişimini destekleyebilirsiniz.
- Eline verilen küçük küpleri elden ele geçirmesi, küpleri birbirine vurma, üst üste koyarak bloklar oluşturmasını sağlayabilirsiniz.
- Eline boş bir kağıt ve boya kalemleri vererek karalama çalışmaları yapmasını sağlayabilirsiniz. Sonra aşamada kağıda çizgiler, şekiller çizmesi için model olabilirsiniz.
- Birlikte mırıldanarak şarkılar söyleyebilirsiniz (la-la-la, mmm, lay-lay-lom).
- Bir nesne ile sesi birleştirmesi için; ses çıkaran bir nesne ile ilgilenirken nesnenin çıkardığı sesi çıkartarak örnek olabilirsiniz.

ALANYA REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ

ZİHİNSEL ENGELLİLER

Adres: Kadıpaşa Mh. Bostancı Pınarı Cd. No: 39/1
Tel: (242) 511 50 30/ Faks: (242) 511 50 93
E-mail: al353097@gmail.com